

OPMANDSKENDELSE

af

1. februar 2011

i

faglig voldgiftssag 2011.0043:

Blik- og Rørarbejderforbundet i Danmark

(advokat Kim Brandt Jensen)

mod

Dansk Byggeri

for

Lind & Risør A/S

(afdelingschef Thorsten Wilstrup)

TVISTEN

Spørgsmålet i sagen er, om Lind & Risør A/S er forpligtet til at afregne rør- og blikkenslagerarbejde efter landspriskuranten for blikkenslagerarbejde, og om Blik- og Rørarbejderforbundet er berettiget til at iværksætte kampskridt over for Lind & Risør A/S med henblik på at udvirke overenskomst på arbejder, der falder inden for landspriskuranten.

PÅSTANDE MV.

Klager, Blik og Rørarbejderforbundet i Danmark, har nedlagt følgende påstande:

Principalt: Indklagede skal anerkende, at alt blikkenslagerarbejde og rørarbejde hos Lind & Risør A/S skal udføres og afregnes efter gældende landpriskurant for blikkenslagerarbejde eller gældende rørprisliste/fjernvarmeliste.

Subsidiært: Indklagede skal anerkende, at overenskomsten mellem Blik- og Rørforbundet i Danmark og Dansk Byggeri ikke udelukker muligheden for at iværksætte kampskridt over for tidligere medlemmer af entreprenørforeningen med henblik på at udvirke overenskomst for arbejder, der falder inden for landspriskuranten for blikkenslagerarbejde eller rørprisliste/fjernvarmepriisliste.

Indklagede, Dansk Byggeri for Lind & Risør A/S, har nedlagt følgende påstande:

Til klagers principale påstand: Frifindelse.

Til klagers subsidiære påstand: Principalt: Afvisning. Subsidiært: Frifindelse.

SAGENS BEHANDLING

Sagen forhandlede den 5. december 2011.

Voldgiftsretten bestod af Henrik W. Petersen og Søren Schytte, begge udpeget af klager, og Henrik Olsen og Mogens Rold Sørensen, begge udpeget af indklagede, samt – som opmand – højesteretsdommer Jon Stokholm.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af faglig sekretær i Dansk Metal Kjeld Husted.

SAGENS OPLYSNINGER

Som baggrund er oplyst følgende:

Lind og Risør A/S er et ca. 30 år gammelt typehusfirma. Virksomheden begyndte som et salgsselskab, men udviklede sig kort efter til selv at udføre jord- og beton-, murer-, tømrer-, snedker, kloakarbejde osv. i forbindelse med opførelse af typehuse. I 2005 begyndte virksomheden tillige at udføre blikkenslagerarbejde, og i forsommeren 2005 ansattes den første blikkenslager i virksomheden.

Virksomheden har været medlem af Entreprenørforeningen – som i 1998 skiftede navn til Danske Entreprenører – siden 1. april 1983. Som medlem af Danske Entreprenører var virksomheden omfattet af arbejdsgiverorganisationens overenskomster, herunder Metaloverenskomsten mellem Danske Entreprenører og Dansk Metalarbejderforbund.

Den 1. januar 2003 fusionerede Danske Entreprenører med Byggeriets Arbejdsgivere (BYG) til Dansk Byggeri, og Dansk Byggeri indtrådte som arbejdsgiverpart i de respektive organisationers overenskomster. Danske Entreprenører og BYG havde i meget vidt omfang indgået parallelle overenskomster med samme modparter, således SID, TIB, Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København osv. Samtidig aftalte organisationerne på bygge- og anlægsområdet, hvorledes man skulle forholde sig ved indmeldelser efter 1. januar 2003.

Aftalen mellem Dansk Byggeri og SID/TIB blev praktiseret på samme måde over for alle øvrige forbund inden for bygge- og anlægsbranchen således også over for Dansk Metalarbejderforbund og Blik- og Rørarbejderforbundet i Danmark.

Dansk Byggeri udarbejdede en liste over Danske Entreprenørers og BYG's medlemmer pr. 31. december 2002. Det fremgår heraf, at Lind & Risør A/S blev betragtet som en Dansk Entreprenør-virksomhed, og at virksomheden havde været medlem siden 1983.

Op til overenskomstforhandlingerne i 2004 indledte Dansk Byggeri forhandlinger med de modstående forbund i BAT-kartellet om en sammenskrivning af Danske Entreprenørers og Byg's overenskomster. På metal/blik- og rørarbejder-området drejede det sig om følgende overenskomster: Metaloverenskomsten 2000 mellem Danske Entreprenører og Dansk Metalarbejderforbund og Aftale af 14. februar 2000 mellem BYG og Blik- og Rørarbejderforbun-

det. Metaloverenskomsten mellem Danske Entreprenører og Dansk Metalarbejderforbund og BYG's aftale af februar 2000 med Blik- og Rørarbejderforbundet dannede grundlag for handlingerne.

Ved overenskomstforhandlingerne i februar 2004 sammenskrev Dansk Byggeri og forbundene i BAT-kartellet de respektive parallelle overenskomster på den måde, at den "største" overenskomst dannede grundlaget, og der indførtes særbestemmelser for tidligere medlemmer af henholdsvis Danske Entreprenører og BYG med henblik på ikke at forrykke de bestående overenskomstforhold som helhed.

Dansk Byggeri, Dansk Metalarbejderforbund og Blik- og Rørarbejderforbundet sammenskrev også overenskomsterne til en fælles overenskomst, og BYG's overenskomst med Blik- og Rørarbejderforbundet udgik.

Af protokollater af 26. februar og 1. marts 2004 fremgår bl.a., at der i regler for akkordarbejde som et nyt stk. 11 indførtes særbestemmelser for tidligere medlemmer af BYG og nye medlemmer af Dansk Byggeri. Som "nye medlemmer" defineredes medlemmer, som blev optaget efter overenskomstens ikrafttrædelse den 1. marts 2004.

Fællesoverenskomsten mellem Dansk Byggeri, Dansk Metalarbejderforbund og Blik- og Rørarbejderforbundet er efterfølgende fornyet ved overenskomstforhandlingerne i 2007 og 2010.

I sommeren 2009 gennemførtes et generationsskifte hos Lind & Risør A/S, og som følge heraf etableredes et nyt selskab under samme navn. Alle aktiviteter overførtes uændret til det nye selskab. Der blev givet en orientering om generationsskiftet til medarbejderne.

Specifikke oplysninger

I protokollat af 26. februar 2004 hedder det:

**"O K 2 0 0 4
Dansk Byggeri – Blik- og Rørarbejderforbundet**

**P R O T O K O L L A T
om fornyelse af overenskomsterne**

Ved de afsluttende forhandlinger dags dato mellem nedennævnte parter opnåedes enighed om en fornyelse af den mellem parterne gældende overenskomst for en 3-årig periode.

Forhandlingsresultatet indgår i det mæglingforslag, som forligsmanden forventes at fremsætte på det private arbejdsmarked.

Der tages forbehold for godkendelse af forhandlingsresultatet i parternes kompetente forsamlinger samt i Dansk Arbejdsgiverforening.

Der er enighed om, at overenskomsten mellem Danske Entreprenører og Dansk Metalarbejderforbund pr. 1. marts 2004 bliver gældende for samtlige medlemmer af Dansk Byggeri indenfor overenskomstens faglige gyldighedsområde og at overenskomsten mellem Byggeriets Arbejdsgivere og Blik- og Rørarbejderforbundet udgår.

Der er endvidere ved forhandlingerne opnået enighed om følgende forhandlingsresultater:

Protokollat om ansættelse
Protokollat om rådighedsvagt
Protokollat om akkordarbejde
Protokollat om gensidige forpligtelser
Protokollat om afskedigelser
Protokollat om organisationsforhold

København, den 26. februar 2004

For Dansk Byggeri:

For Dansk Metalarbejderforbundet:

For Blik- og Rørarbejderforbundet:"

I protokollat af 1. marts 2004 hedder det:

”O K 2 0 0 4
Dansk Byggeri – Blik- og Rørarbejderforbundet

P R O T O K O L L A T
om akkordarbejde

Regler for akkordarbejde tilføjes et nyt stk. 11 som særbestemmelse for tidligere medlemmer af Byggeriets Arbejdsgivere og nye medlemmer af Dansk Byggeri med følgende ordlyd:

”Alt blikkenslagerarbejde og alt rørarbejde udføres og afregnes efter gældende landspriskurant for Blikkenslagerarbejde eller gældende rørprisliste/fjernvarmeprisliste. Der er mellem nærværende overenskomstparter indgået tiltrædelsesaftaler til ovennævnte prislister. Der er enighed om, at de til enhver tid gældende ændringer i Landsprislisten, Rørprislisten/Fjernvarmeprislisten også får virkning for nærværende overenskomst.

Nye materialer og arbejdsmetoder

Dansk Byggeri's medlemmer er **ikke** – uden særlig aftale – omfattet af prisaftaler, arbejdsmetoder m.v., der ikke allerede er kendt eller anført i Rørprislisten/Fjernvarmeprislisten, Naturgasaftalen samt Landsprislisten for Blikkenslagerarbejde.

Ved servicearbejde, hvor arbejdet ikke kan udføres i akkord i henhold til prislisterne, aftales timelønnen for dette.

København, den 1. marts 2004

For Dansk Byggeri:

For Dansk Metalarbejderforbund:

For Blik- og Rørbearbejderforbundet:"

I brev af 4. september 2009 fra Lind & Risør A/S til Karsten Thomsen hedder det:

"Overførsel af dit ansættelsesforhold til det nye Lind & Risør A/S

Som konsekvens af en intern omstrukturering skal jeg hermed orientere, at dit ansættelsesforhold med Lind & Risør A/S, CVR nr. 89 09 41 19 (dette selskab har den 25. juni 2009 skiftet navn til Lind & Risør af 1980 A/S) overføres til det nye Lind & Risør A/S, CVR-nr. 32 27 78 02.

Overdragelsen medfører ingen ændringer i dit eksisterende ansættelsesforhold, idet dine nuværende ansættelsesvilkår fortsat vil være gældende. Således vil du modtage samme løn som tidligere, ligesom du bevarer din anciennitet.

Dette brev skal betragtes som et tillæg til din eksisterende ansættelseskontrakt.

For god ordens skyld bedes du bekræfte modtagelsen af nærværende brev.

Med venlig hilsen
Lind & Risør A/S"

I meddelelse fra 2009 til alle medlemmer af Lind & Risør A/S hedder det:

"Til alle medarbejdere i Lind & Risør.

Ændringer i Lind & Risør koncernen.

Som konsekvens af folketingets indførelse af moms på byggegrunde samt af generationsskiftet i virksomheden samler Lind & Risør koncernen alle sine aktiviteter indenfor byggeri, jordopkøb og projektudvikling i ét nyoprettet selskab under selskabets hidtidige navn, Lind & Risør A/S.

Ændringerne sker ikke med henblik på at forringe vilkårene for virksomhedens mange tidligere købere og bygherrer. Det hidtidige selskab ændrer navn til Lind & Risør af 1980 A/S og ophører ikke, men videreføres med det formål at servicere de indgåede garantiforpligtelser, herunder 1- og 5 års eftersyn. Selskabet videreføres derfor med den hertil nødvendige egenkapital.

Som led i generationsskiftet indtræder Rikke Lind og Carsten Lind i bestyrelsen for det nye selskab. De tidligere bestyrelsesmedlemmer David Christensen og Claus Granholm indtræder i direktionen i det nye selskab.

Selv om ændringerne i momsreglerne først træder i kraft pr. 1.1.2011, er tidspunktet valgt, idet det giver mulighed for at udnytte det skattemæssige underskud for 2008 i fuldt omfang, således at der ikke bliver nogen skattebetaling ved oprettelsen af det nye selskab.

For medarbejderne medfører det ingen ændringer i ansættelsesvilkårene. I vil alle få et tillæg til Jeres ansættelsesaftale med bekræftelse på at alle forpligtelser vedrørende ansættelseskontrakten inkl. anciennitet o.l. overtages af det nye selskab.

Der vil opstå en del praktiske problemer, herunder brevmastere m.v. Hovedreglen er, at sager som er afsluttet før 31.12.2008 ligger i det gamle selskab (breve, service m.v.). Alle andre sager ligger i det nye

selskab. Der vil således komme 2 forskellige brevmastere m.v. Nærmere herom følger senere. Indtil I hører nærmere forsætter alle arbejds gange som tidligere.

Der kan naturligvis opstå en del spørgsmål i forbindelse med ovennævnte, og alle skal være meget velkomne til at spørge hvis der er noget I skulle ønske uddybet nærmere. - Eventuelt på næste fredagsmøde hvis I har spørgsmål af generel interesse."

Anmærkning til § 22, stk. 11 i overenskomst 2010 for metal- og blik- og rørarbejde bestemmer:

"Anmærkning

For virksomheder, der tidligere var omfattet af overenskomsten mellem Blik & Rør og BYG og nye medlemmer af Dansk Byggeri gælder følgende regler:

11. Alt blikkenslagerarbejde og alt rørarbejde udføres og afregnes efter gældende landspriskurant for Blikkenslagerarbejde eller gældende Rørprisliste/Fjernvarmepreisliste. Der er mellem overenskomstparterne indgået tiltrædelsesaftaler til ovennævnte prislistes. Der er enighed om, at de til enhver tid gældende ændringer i Landsprislisen, Rørprislisen/Fjernvarmepreislisten også får virkning for denne overenskomst."

21. maj 2010 meddelte Dansk Byggeri følgende ændringer i medlemsvirksomhedernes cvr-registreringer:

"Procedure ved CVR ændringer

Dansk Byggeri påser ved ændringer i medlemmers CVR registreringer, at hæftelsesforhold består ubrudt for:

- eventuel gæld
- eventuelle udlagte feriepenge
- eventuelle tab for BYG GARANTIORDNING

Når disse betingelser er opfyldt, er et medlems ændringer i CVR registreringer som udgangspunkt Dansk Byggeri uvedkommende, og medlemsforholdet fortsætter uændret

Generationsskifte

Hvis der er tale om generationsskifte kan virksomheden selv vælge, om den vil indestå for det gamle selskab eller sende en ansøgning om nyt medlemskab af Dansk Byggeri. Hvis der sker et ejerskifte, som f.eks. ved generationsskifte, skal der ikke nødvendigvis skiftes cvr.nummer, hvis der i øvrigt ikke sker ændringer i virksomheden. Den nye ejer indtræder automatisk i alle forpligtelser."

I brev af 2. november 2010 meddelte Blik- og Rørarbejderforbundet følgende til Dansk Byggeri:

"Firma Lind og Risør A/S

Vi har fra vores Kreds Nordsjælland modtaget meddelelse om uoverensstemmelse med virksomhedens ovennævnte virksomhed, omhandlende virksomhedens manglende anerkendelse af fagets prislister.

Det er Lind og Risørs opfattelse, at de som gammelt medlem af Entreprenørforeningen, ikke er omfattet af prislisterne som beskrevet i overenskomstens § 22, stk. 11.

Forbundet er bekendt med at virksomheden med cvr. nr. 89094119 er tidligere medlem af Entreprenørforeningen, samt at virksomheden er blevet indmeldt i Dansk Byggeri pr. 1. oktober 2009 på cvr. nr. 32277802. De ansatte er ligeledes i 2009 overført til ansættelse på det nye cvr. nr.

Det er forbundets opfattelse, at virksomheden Lind og Risør over tid har indført flere arbejdsområder i virksomheden, bl.a. VVS opgaver, der naturligt bevirker at virksomheden ikke længere alene kan betragtes som entreprenørvirksomhed.

Det er forbundets opfattelse at virksomhedens omorganisering og optagelse i Dansk Byggeri d. 1. oktober 2009, også har haft til formål at tilpasse virksomheden de nye opgaver.

Det er således forbundets opfattelse at virksomheden pr. 1. oktober 2009 er omfattet af fagets prislister.

På denne baggrund skal vi anmode om at der afholdes organisationsmøde i sagen. Tid og sted for mødets afholdelse, kan aftales vore kontorer imellem.”

FORKLARINGER

Kjeld Husted har forklaret, at han har været faglig sekretær i Dansk Metal siden 1997. Det var ikke dengang tanken, at VVS arbejdet skulle være dækket af metaloverenskomsten med entreprenørerne. Metaloverenskomsten gik på andet arbejde. Metal var de små i denne sammenhæng. Først i marts 2004 lavede man sammenskrivningen på foranledning af Dansk Byggeri. Tanken fra BYG's side var at bevare de eksisterende overenskomster og de eksisterende medlemmer, men ikke nye. Denne undtagelsesbestemmelse kom ind på BYG's initiativ.

PARTERNES ARGUMENTATION

Klager har til støtte for den principale påstand gjort gældende, at det nye Lind & Risør A/S kom til verden efter Entreprenørforeningens medlemmers kollektive indmeldelse i Dansk Byggeri, og at undtagelsesbestemmelsen i stk. 11, alene omfatter tidligere medlemmer i Entreprenørforeningen, der blev indmeldt i forbindelse med overgangen til Dansk Byggeri, hvorfor det nye Lind & Risør A/S ikke er omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Blikkenslagerarbejde og rørarbejde på Lind & Risør A/S skal derfor udføres og afregnes efter den gældende landspriskurant for blikkenslagerarbejde eller gældende rørpris/fjernvarmeliste.

Til støtte for den subsidiære påstand har klager gjort gældende, at Entreprenørforeningens medlemmer historisk set kun accessorisk har udført arbejde omfattet af landspriskurant for blikkenslagerarbejde eller rørprisliste/fjernvarmeliste og for Blik- og Rørarbejderforbundet, og Entreprenørforeningen ikke havde nogen overenskomst, idet den eksisterende overenskomst ikke dækkede arbejdet. Denne retstilstand blev opretholdt frem til Entreprenørforeningens optagelse i Dansk Byggeri. Overenskomsten med det samlede Dansk Byggeri/Entreprenørforeningen blev indgået med det formål at opretholde denne retstilstand.

Undtagelsesbestemmelsen i punkt 1 gælder kun de tidligere medlemmer af Entreprenørforeningen, hvortil det nye Lind & Risør A/S ikke hører. Dette selskab er derfor forpligtet til at afregne i overensstemmelse med den principale påstand. Såfremt der ikke kan gives medhold heri, må modstykket være, at arbejdet anses for ikke-overenskomstdækket, hvorfor klager har mulighed for at iværksætte konflikt over for tidligere medlemmer af Entreprenørforeningen med henblik på at opnå overenskomst for arbejder, der falder indenfor landspriskurant på blikkenslagerarbejde eller rørprisliste/fjernvarmeprisliste.

Indklagede har til støtte for sin frifindelsespåstand over for klagers principale påstand gjort gældende, at overenskomst 2010 er en fælles overenskomst med Dansk Metalarbejderforbund og Blik- og Rørarbejderforbundet, hvorfor arbejdet som sådan er omfattet af overenskomstens faglige dækningsområde. Det fremgår af forhandlingsprotokollaterne for 2004, at overenskomsten gælder for alle medlemmer af Dansk Byggeri, der arbejder inden for overenskomstens faglige dækningsområde. Det er alene landsprislisterne for blikkenslagerarbejde og rørprislisterne, der ikke gælder for tidligere medlemmer af Danske Entreprenører. Overenskomstens øvrige akkordbestemmelser finder anvendelse på alt blikkenslager- og rørarbejde, som udføres af medlemmer af Dansk Byggeri. Der er ikke adgang til retmæssigt at iværksætte kampskridt for arbejder, der i forvejen er dækket af en anden kollektiv overenskomst. Det nye Lind & Risør A/S er efter tilkendegivelser og i kraft af bestemmelserne i lov om lønmodtagers retsstilling ved virksomhedsoverdragelse indtrådt i det gamle Lind & Risør A/S' stilling.

Til støtte for afvisningspåstanden over for klagers subsidiære påstand har indklagede gjort gældende, at uoverensstemmelser om anvendelse af kampskridt til støtte for et krav om overenskomst henhører under Arbejdsretten, jf. arbejdsretslovens § 9.

OPMANDENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

Det nye Lind & Risør A/S er omfattet af 2010 overenskomsten. Selskabet er imidlertid tillige i kraft af lov om lønmodtagers retsstilling ved virksomhedsoverdragelse succederet i det gamle Lind & Risør A/S' retsstilling. Dette medfører, at det nye Lind & Risør A/S fortsat er omfattet af undtagelsen i overenskomstens § 22, stk. 11, vedrørende særbestemmelser for tidligere medlemmer af BYG, hvorfor virksomheden ikke er forpligtet af landspriskuranten for blikkenslagerarbejde og rørprisbestemmelsen og således eventuelt akkordarbejde alene skal behandles efter overenskomstens § 22, stk. 1-10. Klager kan således ikke få medhold i den principale påstand.

Spørgsmålet om lovligheden af iværksættelsen af kollektive kampskridt henhører efter arbejdsretslovens § 9 under arbejdsretten. Det findes bedst stemmende med denne bestemmelse, at et sådant spørgsmål må afgøres af Arbejdsretten i påkommende aktuelt tilfælde og ikke bør afgøres abstrakt af en faglige voldgiftsret som et generelt fortolkningsspørgsmål. Klagers subsidiære påstand må derfor afvises.

T h i b e s t e m m e s :

Indklagede frifindes for klagers principale påstand.

Klagers subsidiære påstand afvises.

København den 1. februar 2012

Jon Stokholm